

CARINSKE POVLASTICE ZA FIZČKA LICA

1. LIČNI PRTLJAG

Lični prtljag je predmet carinske povlastice domaćih i stranih putnika bez obzira na to da li ga putnik nosi sobom ili ga je dao na prevoz vozaču, kao i to da li dolazi istim prevoznim sredstvima kao i putnik ili drugim prevoznim sredstvom. Ovu carinsku povlasticu poznaju savremena carinska zakonodavstva i u stalnom su nastojanju da se proširi krug predmeta koji imaju tretman ličnog prtljaga. Carinskim zakonom nije definisan pojam ličnog prtljaga, niti je bliže određen. Šta se smatra ličnim prtljagom ceni se u svakom konkretnom slučaju. Zависи od godišnjeg doba, zanimanja putnika, svrhe, trajanja putovanja i slično. Prema opšte usvojenoj praksi lični prtljag su predmeti odevanja, lične higijene, ishrane, razna tehnička roba, sportski rekviziti koji su potrebni za to putovanje, lek i slično. Postupak za priznavanje povlastice na lični prtljag koji korisnik povlastice nosi sa sobom u potpunosti je pojednostavljen, tako da se u putničkom prometu ceo postupak okonča u toku carinskog pregleda (bez podnošenja zahteva i bez donošenja formalnog rešenja o oslobodjenju od plaćanja carine).

Kada je lični prtljag putnika dat na prevoz drugim prevoznim sredstvom, poštom ili na drugi način, njen primalac ne prisustvuje carinskom pregledu robe u postupku carinjenja i nije u mogućnosti da odmah ukaže da je i šta je njegov lični prtljag. Korisnik ove povlastice na zahtev carinskog organa podnosi odgovarajući dokaz da se radi o njegovom ličnom prtljagu (npr. izjava putnika). Na osnovu podnetih dokaza carinarnica oslobađa putnika plaćanja uvoznih dažbina na lični prtljag. * U skladu sa (međunarodnom) Konvencijom o carinskim olakšicama u turizmu i našim propisima, kao predmet ličnog prtljaga može se uvesti i 1 parfem, 1 toaletna voda, 1 litar žestokog alkoholnog pića, duvanske prerađevine u količini od 200 cigareta ili 50 cigara ili 250 gr. duvana ili ukupno 250 gr. od svih ovih proizvoda;

* Lekovi u količini za potrebnu terapiju;

Za lek koji putnik unosi nije potrebno podnositi lekarski recept.

Shodno čl. 196. Carinskog zakona lični prtljag koji je bio oslobođen od plaćanja uvoznih dažbina u roku od 3 godine od stavljanja u slobodan promet, ne može se otuđiti, dati na korišćenje drugom licu ili durgadžije upotrebiti, osim u svrhe za koje je bio oslobođen od plaćanja uvoznih dažbina, pre nego što se uvozne dažbine plate. Ova roba ne može se davati u zalog, na pozajmicu ili kao obezbeđenje za izvršenje druge obaveze. U slučaju da carinski organ dozvoli drukčiju upotrebu robe, visina uvoznih dažbina utvrđuje se prema stanju robe i u skladu sa propisima koji važe u momentu podnošenja zahteva za plaćanje uvoznih dažbina.

2. DOMAĆI PUTNICI NA PREDMETE KOJE UNESU IZ INOSTRANSTVA, A KOJI NE ČINE LIČNI PRTLJAG

Domaći putnici, pored predmeta ličnog prtljaga, oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina na predmete koje unose iz inostranstva, ako nisu namenjeni preprodaji, do ukupne vrednosti od 100 evra u dinarskoj protivvrednosti. (član 192. tačka 2. Carinskog zakona i čl. 272. Uredbe).

* Fizička lica ne mogu uvoziti predmete namenjene preprodaji, tj. robu trgovačkog karaktera.

3. STRANI DRŽAVLJANI KOJI SU DOBILI DRŽAVLJANSTVO, AZIL, ODOBRENJE ZA STALNO NASTANJENJE

Lica iz odredbe člana 192. stav 1. tačka 3. Carinskog zakona, tj. strani državljani koji su dobili državljanstvo u Srbiji, azil, odnosno odobrenje za stalno nastanjenje, oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina na predmete za svoje domaćinstvo, osim na putnička motorna vozila. Zakonodavac nije ograničio vrednosni limit za oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina za ovu kategoriju lica.

Radi korišćenja ove povlastice, a primenom čl. 248. Uredbe, korisnik uz pismeni zahtev za oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina podnosi carinskom organu i sledeće:

1. Potvrdu nadležnog organa unutrašnjih poslova o prijemu u državljanstvo Srbije, odnosno potvrdu da je dobio azil ili odobrenje za stalno nastanjenje u Srbiji;
2. Spisak predmeta za domaćinstvo koje unosi, odnosno uvozi, sa naznačenjem vrste i količine predmeta.

Spisak predmeta domaćinstva korisnik povlastice podnosi carinskom organu u dva primerka, najkasnije uz zahtev za oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina. Korisnik povlastice može da uveze predmete domaćinstva u roku od jedne godine od dana dobijanja državljanstva Srbije, odnosno azila ili odobrenja za stalno nastanjenje u Srbiji.

Jedan primerak Spiska predmeta domaćinstva carinski organ prilaže uz deklaraciju prilikom uvoza, a durgi, overeni primerak, vraća korisniku povlastice, naznačujući koji su predmeti uvezeni.

Ako korisnik povlastice naknadno uvozi predmete domaćinstva, prilikom njihovog uvoza podnosi carinskom organu svoj primerak overenog Spiska predmeta domaćinstva, odnosno dopunu tog spiska koji overava carinski organ. Carinski organ koji je overio Spisak predmeta domaćinstva staviće o tome zabeležku na putnu ispravu korisnika povlastice, upisati datum i to overiti pečatom.

* Carinarnica donosi rešenje o oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina.

* Rok od jedne godine od dana dobijanja državljanstva računa se od dana upisa u knjigu državljana, a ne od dana preuzimanja dokumenta o prijemu u državljanstvo Srbije.

Shodno čl. 196. Carinskog zakona roba koja je bila oslobođena od plaćanja uvoznih dažbina u skladu sa odredbama čl. 192. stav 1. tačka 3. ovog zakona, u roku od tri godine od dana stavljanja u slobodan promet, ne može se otuđiti, dati na korišćenje drugom licu ili drukčije upotrebiti, osim u svrhe za koje je bila oslobođena od plaćanja uvoznih dažbina, pre nego što se uvozne dažbine plate. Ova robe ne može se davati u zalog, na pozajmicu ili kao obezbeđenje za izvršenje druge obaveze. U slučaju da carinski organ dozvoli drukčiju upotrebu robe, visina uvoznih dažbina utvđuje se prema stanju robe i u skladu sa propisima koji važe u momentu podnošenja zahteva za plaćanje uvoznih dažbina.

U slučaju postupanja sa robom suprotno odredbi stava 1. ovog člana, uvozne dažbine obračunavaju se prema stanju robe i u skladu sa propisima koji važe na dan donošenja rešenja o naplati uvoznih dažbina.

3a. DOMAĆI DRŽAVLJANI KOJI SU BILI NA RADU U INOSTRANSTVU

(1) Oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina domaći državljani-članovi posada domaćih brodova i domaći državljani koji su po ma kom osnovu proveli najmanje dve godine neprekidno na radu u inostranstvu na predmete domaćinstva koje uvezu iz inostranstva u roku od jedne godine od dana povratka sa rada u inostranstvu, do ukupne dinarske protivvrednosti od 5000 evra.

(2) Radi korišćenja gore navedene povlastice (član 192. tačka 3a. Carinskog zakona) korisnik povlastice uz pisani zahtev za oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina podnosi carinskom organu sledeće:

1. Potvrdu da je na radu proveo najmanje dve godine neprekidno. Pod neprekidnim radom u inostranstvu podrazumeva se i vreme provedeno na godišnjem odmoru.

Potvrdu može izdati diplomatsko ili konzularno predstavništvo naše zemlje u inostranstvu. Potvrdu za članove posade domaćih brodova koji saobraćaju sa inostranstvom izdaje zapovednik broda, odnosno domaće ili drugo lice-vlasnik broda. Ukoliko korisnik povlastice ne raspolaže nekom od navedenih potvrda vreme provedeno na radu u inostranstvu može dokazati i na drugi odgovarajući način (odgovarajućom ispravom strane službe za socijalno osiguranje ili stranog poslodavca).

2. Spisak predmeta za domaćinstvo u dva primerka sa naznačenjem vrste i količine predmeta koje overava carinski organ, od kojih jedan primerak zadržava korisnik.

3. Ako korisnik povlastice u roku od jedne godine od dana povratka iz inostranstva sukcesivno uvozi predmete domaćinstva dužan je da carinskom organu podnese primerak prethodno overenog Spiska predmeta domaćinstva kao i dopunu istog koju overava carinski organ.

4. Carinski organ koji je prvi put overio Spisak predmeta domaćinstva stavlja o tome zabeležku u putnu ispravu korisnika povlastice, upisuje datum i overava pečatom.
5. Dan povratka iz inostranstva korisnika povlastice carinski organ utvrđuje na osnovu putne isprave ili na drugi način.
6. Postupak stavljanja u slobodan promet predmeta domaćinstva sprovodi carinski organ (carinarnica) nadležan prema mestu prebivališta korisnika povlastice.

4. POŠTANSKE POŠILJKE

Oslobodeni su od plaćanja uvoznih dažbina domaći i strani državljani na predmete koje prime od fizičkih lica iz inostranstva u pošiljkama do ukupne vrednosti od 20 evra, u dinarskoj protivvrednosti.

Vrednost predmeta primljenih iz inostranstva povećava se za iznos stvarno plaćenih troškova prevoza, odnosno poštarine.

Pošiljka čija je ukupna vrednost veća od 20 evra, kao i pošiljka koju domaći i strani državljani primaju od pravnih lica iz inostranstva nije obuhvaćena ovom povlasticom.

* O oslobodenju od plaćanja uvoznih dažbina carinski organ stavlja zabeležku na poštansko carinskoj prijavi, odnosno na deklaraciji;

* Domaći i strani državljani ne mogu ni u pošiljkama primiti robu trgovačkog karaktera;

* Za lek koji se prima u pošiljci potrebno je priložiti kopiju lekarskog recepta koji je izdao domaći ili strani lekar ili drugi dokaz.

5. UVOZ LEKOVA

Na osnovu odredaba člana 192. stav 1. tačka 5. Carinskog zakona domaći i strani državljani oslobodeni su od plaćanja uvoznih dažbina na lekove za ličnu upotrebu koje primaju iz inostranstva u pošiljkama.

Fizičko lice može uvoziti lekove samo u količini za ličnu upotrebu – za uobičajenu terapiju.

Radi korišćenja ove povlastice korisnik podnosi carinskom organu foto-kopiju lekarskog recepta koji je izdao domaći ili strani lekar ili drugi dokaz o potrebi upotrebe lekova (nalaz lekara, otpusna lista, mišljenje zdravstvene ustanove i sl). O oslobodenju od plaćanja uvoznih dažbina carinski organ stavlja zabeležku na poštansko-carinskoj prijavi, odnosno na deklaraciji. (čl. 250. Uredbe).

6. PREDMETI NASLEĐENI U INOSTRANSTVU

Domaći državljani i stalno nastanjeni strani državljani oslobodeni su od plaćanja uvoznih dažbina na predmete nasleđene u inostranstvu.

Shodno članu 251. Uredbe radi korišćenja navedene povlastice iz čl. 192. st. 1. t. 6. Carinskog zakona uz pismeni zahtev za oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina korisnik iste podnosi carinskom organu odluku (o nasleđivanju) nadležnog domaćeeg ili stranog suda, odnosno nadležnog stranog organa, ili potvrdu diplomatsko-konzularnog predstavništva u inostranstvu.

Izuzetno, za korišćenje povlastice na nasleđene predmete lične garderobe ili predmete lične upotrebe umrlog lica kao dokaz se može podneti i umrlica. Ova povlastica ne odnosi na predmete kupljene nasleđenim novcem, kao ni na predmete kupljene novcem dobijenim prodajom nasleđenih predmeta. Ako je predmet nasleđivanja motorno vozilo, dokumenta o vlasništvu moraju da glase na ostavioca, odnosno na pravno lice čiji osnivač, odnosno vlasnik ili suvlasnik je bio ostavilac.

Po podnetom zahtevu carinarnica donosi rešenje.

- * Korisnici povlastice na nasleđene predmete u inostranstvu mogu biti domaći državljani kao i strani državljani koji su dobili odobrenje za stalno nastanjenje ili azil u našu zemlju;
- * Strani državljani koji su dobili domaće državljanstvo ostvaruje povlasticu kao domaći državljanin;
- * Kao korisnici navedene povlastice mogu se pojaviti domaći državljani koji se nalaze na privremenom radu, boravku u inostranstvu ukoliko imaju prebivalište u našoj zemlji;
- * Strani državljani koji se po bilo kom osnovu nalaze na privremenom boravku u našoj zemlji ne mogu biti korisnici navedene povlastice;
- * Ostavilac može biti domaći ili strani državljanin;
- * Rok za korišćenje navedene povlastice nije propisan;
- * Ne postoji ograničenje u pogledu prava raspolaganja predmetima koji su uvezeni po osnovu nasleđa;
- * Ne postoji ograničenje u pogledu vrste količine ili vrednosti predmeta koji se uvoze po osnovu nasleđa (znači da se može uvesti više istovrsnih predmeta);
- * U slučaju da se nasleđuje samo deo predmeta, prilikom uvoza, oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina odnosiće se samo na nasleđeni deo, a na razliku u vrednosti uvoznik je dužan platiti uvozne dažbine;

* U aktu-rešenju o nasleđivanju predmeti treba da budu taksativno pobrojani, sa bližim oznakama, kako bi se nesmetano mogla izvršiti njihova identifikacija (na primer TV prijemnik, marka, serijski broj...).

Prema podacima dobijenim preko nadležnog ministarstva pravosnažnu odluku kojom organ proglašava naslednika i utvrđuje visinu naslednog dela u određenim zemljama donosi:

a) U zemljama Zapadne Evrope (SR Nemačka, Austrija, Švajcarska, Francuska, Italija, Švedska), sud na čijem području je ostavilac imao poslednje prebivalište, odnosno sud na čijem području se nekretnina nalazila. Npr; u SR Nemačkoj sud se naziva ostavinski, u Velikoj Britaniji u pitanju je odobrenje Vrhovnog suda Engleske, u Švajcarskoj - Kantonalni sud, i sl;

b) U SAD - Ostavinski sud okruga na čijem području je ostavilac imao prebivalište;

c) U Australiji - Javni poverenik (Public Trust Office), ukoliko je u pitanju zakonsko nasleđivanje ili Supreme Court određene provincije koja proglašava testament i donosi odluku o priznavanju testamenta pravnovaljanim;

d) U Kanadi - Ostavinski sud (Public Trust Office).

Deo posla oko administriranja ostavine (prikupljanje imovine, prodaje nepokretnosti, isplata potraživanja i dr) u slučaju da ne postoji testament, vrše javni administratori pod nadzorom suda. Ukoliko postoji testament to čine egzekutori ostavina. U oba slučaja završni račun ostavine odobrava Public Trust Office i donosi odluku o raspodeli. Uz odluku nadležnog organa naslednicima se dostavlja i takozvani «obračun ostavine» (SAD, Australija) ili popis imovine ostavioca (kao što je slučaj u zemljama Zapadne Evrope). U navedenom dokumentu tačno se naznači šta je činilo aktivu i pasivu ostavine.

7. OSLOBOĐENJE NA ODLIKOVANJA, MEDALJE, SPOMENICE, SPORTSKE I DRUGE TROFEJE

Oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina domaći državljani, stalno nastanjeni strani državljani, preduzeća, zajednice i druge organizacije - na odlikovanja, medalje, spomenice, sportske i druge trofeje, odnosno predmete koje dobijaju u inostranstvu na takmičenjima, izložbama i priredbama od međunarodnog značaja. Radi korišćenja ove povlastice korisnik iste uz deklaraciju, podnosi carinarnici ispravu koju je izdao nadležni organ u zemlji ili organizacija strane zemlje kojom se dokazuje da je odlikovanje, medalju, spomenicu, sportski ili drugi trofej, odnosno predmet dobio u inostranstvu na takmičenju, izložbi ili priredbi od međunarodnog značaja (čl. 252. Uredbe).

O oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina carinski organ stavlja zabeležku na deklaraciji.

8. NAUČNICI, KNJIŽEVNICI I UMETNICI NA SOPSTVENA DELA

Članom 192. stav 1. tačka 8. Carinskog zakona data je mogućnost naučnicima, književnicima i umetnicima na oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina na sopstvena dela koja unesu iz inostranstva.

Ova lica dužna su podneti carinarnici pismenu izjavu da su predmeti koje unose njihova stvaralačka dela.

O oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina carinski organ stavlja zabeležku na izjavi.

* Kao naučna dela mogu se smatrati razni naučni radovi, izumi prototipovi patentiranih naučnih otkrića, naučna istraživanja ... i slično;

* Ova povlastica odnosi se i na likovne umetnike koji svoja dela izrađuju u inostranstvu u većem broju primeraka (na primer grafika otisnuta u inostranstvu i dr);

* Izrada reprodukcija radi prodaje u našu zemlju ne može se smatrati unošenjem umetničkog dela u smislu člana 192. stav 1. tačka 8. Carinskog zakona.

9. DOMAĆI DRŽAVLJANI KOJI ŽIVE U POGRANIČNOM POJASU

Oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina, prema odredbama čl. 192. st. 1. t. 9. Carinskog zakona, domaći državljani koji žive u pograničnom pojasu - na proizvode zemljoradnje, stočarstva, ribarstva, pčelarstva i šumarstva dobijene sa svojih imanja koja se nalaze u pograničnom pojasu susedne države, kao i na priplod i na ostale proizvode dobijene od stoke koja se zbog poljskih radova, ispaša ili zimovanja nalazi na tim imanjima;

Radi korišćenja ove povlastice korisnik iste koji živi u pograničnom pojasu, podnosi carinarnici potvrdu nadležnog domaćeg ili stranog organa o posedovanju imanja koje se nalazi u pograničnom pojasu susedne države i usmenu izjavu da su proizvodi koje uvozi dobijeni sa tog imanja, odnosno da je priplod dobijen od stoke koja se nalazi na tom imanju.

* Prelažnjenje državne granice u pograničnom pojasu vrši se na osnovu pogranične propusnice;

* Pograničnu propusnicu izdaje nadležni organ za izdavanje putnih isprava.

10. OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA UVOZNIH DAŽBINA NA GORIVO I MAZIVO U REZERVOARIMA MOTORNIH VOZILA

Vozači motornih vozila oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina na gorivo i mazivo u rezervoarima koji su fabrički ugrađeni u motorna vozila. Gorivo i mazivo koje se uvozi iz inostranstva u rezervoarima motornih vozila predstavlja

carinsku robu koja podleže plaćanju carine. Ali kako je u pitanju pogonsko gorivo i mazivo potrebno za pogon vozila, znači ne radi se o robi koja je namenjena prometu na domaćem tržištu, navedena zakonska odredba predviđa da se ne plaćaju uvozne dažbine na gorivo i mazivo u fabrički ugrađenim rezervoarima. Rezervoari koji po konstrukciji odgovaraju vrsti i tipu motornog vozila smatraju se fabrički ugrađenim.

* Ako se gorivo i mazivo nalazi u posebnim rezervoarima ili sudovima na motornom vozilu ne može biti oslobođeno od plaćanja uvoznih dažbina (čl. 192. st. 1. tačka 10. Carinskog zakona) u skladu sa navedenom zakonskom odredbom.

11. INVALIDI NA ORTOPEDSKA I DRUGA POMAGALA

Pravo na oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina imaju invalidi na ortopedska i druga pomagala koja služe kao zamena telesnih organa koji nedostaju, odnosno oštećenih telesnih organa i na rezervne delove i potrošni materijal za korišćenje tih pomagala. Za priznavanje navedene povlastice u članu 255. Uredbe propisano je da korisnik povlastice podnosi carinskom organu potvrdu medicinske ustanove, odnosno lekara specijaliste da mu je ortopedsko i drugo pomagalo zamena telesnog organa koji mu nedostaje ili oštećenog telesnog organa, odnosno rezervni deo ili potrošni materijal za korišćenje takvog pomagala.

O oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina carinski organ stavlja zabeležku na deklaraciji.

* Potvrdu izdaje nadležna zdravstvena ustanova u kojoj se invalid inače leči;

11a. INVALIDI SA TELESNIM OŠTEĆENJEM OD NAJMANJE 70%, VOJNI INVALIDI OD PRVE DO PETE GRUPE, CIVILNI INVALIDI RATA OD PRVE DO PETE GRUPE, SLEPA LICA, LICA OBOLELA OD DISTROFIJE ILI SRODNIH MIŠIĆNIH I NEUROMIŠIĆNIH OBOLENJA, OD PARAPLEGIJE I KVADRIPLIGIJE, CEREBRALNE I DEČIJE PARALIZE I OD MULTIPLEKS SKLEROZE, RODITELJI VIŠESTRUKO OMETENE DECE, KOJA SU U OTVORENOJ ZAŠTITI, ODNOSNO O KOJIMA RODITELJI NEPOSREDNO BRINU

Članom 192. tačka 11a. Carinskog zakona predviđeno je oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina, za određenu kategoriju lica, na putničke automobile koje unesu ili prime iz inostranstva za lične potrebe i to: invalidi sa telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete grupe, civilni invalidi rata od prve do pete grupe, slepa lica, lica obolela od distrofije ili srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, od paraplegije i kvadriplegije, cerebralne i dečje paralize i od multipleks skleroze, roditelji višestruko ometene dece, koja su u otvorenoj zaštiti, odnosno o kojima roditelji neposredno brinu.

Radi korišćenja povlastice iz člana 192. tačka 11a. Carinskog zakona, korisnik povlastice carinskom organu podnosi potvrdu Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike:

1. o stepenu telesnog oštećenja – za osiguranike sa telesnim oštećenjem od najmanje 70%, slepa lica, lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih obolenja, od paraplegije i kvadriplegije, od cerebralne i dečije paralize, kao i od multipleks skleroze;
2. o stepenu telesnog oštećenja – za lica sa oštećenjem od najmanje 70%, slepa lica, lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih obolenja, od paraplegije i kvadriplegije, od cerebralne i dečije paralize;
3. o priznavanju svojstva ratnog vojnog invalida, odnosno civilnog invalida rata (vojni invalidi od prve do pete grupe i civilni invalidi rata od prve do pete grupe);
4. da se radi o višestruko ometenom detetu koje je u otvorenoj zaštiti, odnosno o kojem roditelji neposredno brinu.

Korisnik povlastice iz člana 192. tačka 11a. Carinskog zakona **oslobođen je od plaćanja uvoznih dažbina na putnički automobil cilindra do 2500 cm³.**

Nova vozila koja se uvezu po navedenom osnovu ne mogu se otuđiti pre isteka roka od 5 godina, a polovna vozila pre isteka roka od 3 godine. Ukoliko se vozilo želi otuđiti pre isteka navedenih rokova, moraju se izmiriti sve dažbine.

12. INVALIDI I I II KATEGORIJE KOJI SE POSLE SPROVEDENE PROFESIONALNE REHABILITACIJE OSPOSOBE ZA ODREĐENU DELATNOST

Član 192. stav 1. tačka 12. Carinskog zakona daje mogućnost da se oslobode od plaćanja uvoznih dažbina invalidi I i II kategorije, kao i lica čiji stepen invaliditeta odgovara invaliditetu I i II kategorije, koji se posle sprovedene profesionalne rehabilitacije osposobe za određenu delatnost-na opremu za vršenje te delatnosti koja se ne proizvodi u Srbiji.

Korisnik povlastice, uz pismeni zahtev za oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina, podnosi carinskom organu potvrdu nadležnog organa o tome da je rehabilitacija završena i da je osposobljen za vršenje određene delatnosti, kao i potvrdu Privredne komore Srbije da se oprema ne proizvodi u zemlji.

* Carinarnica donosi rešenje o oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina.

13. ORGANIZACIJE LICA SA POSEBNIM POTREBAMA

Pravo na oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina imaju i organizacije lica sa posebnim potrebama (gluvi i nagluvi, slepi i slabovidni, distrofičari, paraplegičari, oboleli od neuromišićnih bolesti i dr.), odnosno članovi tih organizacija - na specifičnu opremu, uređaje i instrumente i na njihove rezervne delove i na potrošni materijal za korišćenje te opreme koji se ne proizvode u Srbiji. Korisnik ove povlastice (čl. 192. st. 1. t. 13. Carinskog zakona) podnosi carinskom organu sledeće:

1. izjavu korisnika povlastice ili izjavu organizacije korisnika povlastice da se specifična oprema, uređaji i instrumenti, kao i rezervni delovi i potrošni materijal za korišćenje te opreme uvoze za potrebe korisnika povlastice sa posebnim potrebama;
2. potvrdu zdravstvene ustanove, odnosno lekara specijaliste kojom dokazuje da se roba iz tačke 1. ovog stava uvozi za ličnu upotrebu;
3. potvrdu Privredne komore Srbije da se roba koja se uvozi ne proizvodi u zemlji.

O oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina carinski organ stavlja zabeležku na deklaraciji.

15. GRAĐANI NA SPECIFIČNU OPREMU, UREĐAJE I INSTRUMENTE ZA ZDRAVSTVO I NA REZERVNE DELOVE I POTROŠNI MATERIJAL ZA KORIŠĆENJE TE OPREME ZA LIČNU UPOTREBU

Tačkom 14. člana 192. Carinskog zakona oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina građani na specifičnu opremu, uređaje i instrumente za zdravstvo i na rezervne delove i na potrošni materijal za korišćenje te opreme za ličnu upotrebu, koja se ne proizvodi u Srbiji.

Korisnik povlastice podnosi carinskom organu sledeće:

1. Potvrdu zdravstvene ustanove kojom se dokazuje da se specifična oprema, uređaji i instrumenti, rezervni delovi i potrošni materijal za korišćenje te opreme uvozi za ličnu upotrebu;
2. Potvrdu Privredne komore Srbije da se roba koja se uvozi ne proizvodi u zemlji.

Carinarnica donosi rešenje o oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina.

16. DIPLOMATE

Oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina koje se odnosi na fizička lica propisano je i u članu 191. Carinskog zakona a odnosi se na:

1. šefove stranih država i izaslanike šefova stranih država u specijalnoj misiji, kao i na članove njihove pratnje, na predmete namenjene službenim potrebama i ličnoj upotrebi;
2. šefove stranih diplomatskih predstavništava i članove njihovih užih porodica-na predmete namenjene ličnoj upotrebi.

U skladu sa odredbama međunarodnih ugovora oslobođeni su od plaćanja carine:

1. Diplomatsko osoblje stranih diplomatskih predstavništava i članovi njihovih užih porodica-na predmete namenjene ličnoj upotrebi;
2. Osoblje stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava - na predmete domaćinstva.

Postupak za ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina za ovu kategoriju lica je iz opravdanih razloga pojednostavljen, tako da se svodi na podnošenje potvrde (franšiza) protokola ministarstva spoljnih poslova, da su uvezeni predmeti namenjeni potrebama ovih lica. O oslobođenju od plaćanja uvoznih dažbina carinski organ stavlja zabeležku na potvrdi – aktu protokola.

Ovu povlasticu ne mogu koristiti domaći državljani i stalno nastanjeni strani državljani. Predmeti oslobođeni od plaćana dažbina ne mogu se otuđiti ili drugom licu dati na upotrebu pre prijave carinskom organu i sprovedenog postupka carinjenja.

* Povlastica koja je sadržana u članu 191. Carinskog zakona u osnovi je preuzeta iz Bečke konvencije o diplomatskim odnosima i Bečke konvencije o konzularnim odnosima.